
Aika 19.06.2023, klo 08:15 - 08:43

Paikka Hybridikokous: Maakuntatalo/Teams

Käsitellyt asiat

- § 51 Kokouksen avaus ja sen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 52 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 53 Työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 54 Seuraava kokous**
- § 55 Lausunto Pirkanmaan Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaavan luonnoksesta**
- § 56 Lausunto Fingridin lunastuslupahakemuksesta voimajohdon uusimisesta Huittisten ja Forssan välillä**
- § 57 Lausunto Salon Hirsjärven ranta-asemakaavanmuutoksen ja kumoamisen luonnoksesta**
- § 58 Lausunto Green North Energy Oy:n vihreän vedyn ja ammoniakin tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**
- § 59 Lausunto Turun raitiotien yleissuunnitelmasta Satama-Varissuo**
- § 60 Suunnittelujohtajan lausunto YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamistarpeesta Caruna Oy:n Naantalinsalmi-Uusikaupunki välisen 110 kV:n voimajohdon saneeraushankkeessa (VSLDno-2023-340)**
- § 61 Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen**
- § 62 Mahdolliset muut asiat**
- § 63 Kokouksen päättäminen**

Saapuvilla olleet jäsenet

Juha Rantasaari, puheenjohtaja
Riitta Lehtinen, etänä, 1. varapuheenjohtaja
Esko Kiviranta, etänä
Marko Lindberg, etänä
Juhani Pilpola
Kaisa Vallavuori
Anne-Mari Virolainen, etänä

Muut saapuvilla olleet

Heli Mäkynen, assistentti, sihteeri
Ulla Achrèn
Eeva-Johanna Eloranta
Kristina Karppi, erikoissuunnittelija
Pekka Kuusisto
Virpi Mamia, maakunta-arkkitehti
Salla Murmann, erikoissuunnittelija
Heikki Saarento, suunnittelujohtaja, esittelijä
Ville Valkonen

Allekirjoitukset

Juha Rantasaari
Puheenjohtaja

Heli Mäkynen
Sihteeri

---

§ 51

Kokouksen avaus ja sen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaoston puheenjohtaja avaa kokouksen. Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 52

Pöytäkirjan tarkastaminen

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön (12.6.2017) 120 § mukaan "Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitilien puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti." Maakuntahallitus on kokouksessaan (31.3.2014 § 37) ottanut käyttöön pöytäkirjan sähköisen tarkastamisen.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää tarkastaa maankäyttöjaoston pöytäkirjat sähköisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 53

Työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Lähetetty esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi. Mahdolliset muut asiat käsitellään kohdassa "Mahdolliset muut asiat".

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 54

Seuraava kokous

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaoston seuraava kokous on 28.8.2023 klo 8.15.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 55

Lausunto Pirkanmaan Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaavan luonnoksesta

VSLDno-2023-338

Valmistelija / lisätiedot:

Virpi Mamia

virpi.mamia@varsinais-suomi.fi

maakunta-arkkitehti

Pirkanmaan liitto on pyytänyt Varsinais-Suomen liitolta lausuntoa Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaavan luonnoksesta 30.6.2023 mennessä.

Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, joka on tullut voimaan 2017. Pirkanmaahan 2021 liitettyssä Kuhmoisissa on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava, joka tuli voimaan tammikuussa 2018. Pirkanmaan maakuntavaltuusto on syyskuussa 2021 päättänyt käynnistää maakuntakaavan laatimisen. Maakuntakaava päätettiin laatia kaikki Pirkanmaan kunnat kattavana vaihemaakuntakaavana.

Laajan taustoituksen pohjalta kaavan teemaksi nousivat luonnon monimuotoisuuteen ja energiantuotantoon liittyvät kysymykset. Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea pirkanmaalaisen luonnon monimuotoisuutta ja elonkirjoa, sekä vahvistaa edellytyksiä kestäväälle energiantuotannolle maakunnan alueella.

Vaihemaakuntakaavan pääteemojen lisäksi kaavaluonnoksessa käsitellään kaupan ohjaukseen ja puolustusvoimien suojavyöhykkeisiin liittyviä maakuntakaavamutoksia, mm. maankäyttöä ja rakentamista ohjaavaan lakimuutokseen peilaten.

Vaihemaakuntakaavan luonnos on esitetty kolmella maakuntakaavakartalla, kaavaselostuksessa sekä erillisenä merkintöjen ja määräysten raporttina. Kustakin kaavallisesta aiheesta on kaavaselostuksessa esitetty eritellyt lähtökohdat ja kaavan tavoitteet selkeästi. Vaihemaakuntakaavan luonnosvaiheen karttoja voi karttapalvelussa tutkia voimassa olevan Pirkanmaan maakuntakaavan kanssa yhteen sovitettuna. Pirkanmaan vaihemaakuntakaava 2023: <https://dev.pirkanmaa.fi/vmk2023/>

Vaihemaakuntakaavatyö on aloitettu kesällä 2022. Varsinais-Suomen liitto on osallistunut aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun elokuussa 2022.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa seuraavan lausunnon Pirkanmaan elonkirjo ja energia-vaihemaakuntakaavan luonnoksesta:

Varsinais-Suomen liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ajankohtaisiin aiheisiin pureutuvasta Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaluonnoksesta.

Luonnon monimuotoisuuden ja monilajisuuden sekä energiahuollon ja -tuotannon aiheet ovat maankäytön suunnittelussa mitä ajankohtaisimpia. Ne myös kaipaavat aiempaa aktiivisempaa suunnitteluotetta kaavoituksen eri tasoilla, erityisesti viherrakenne kokonaisuutena ja luonnon monimuotoisuus sen laatuna. Erinomaista, että Pirkanmaan liitossa on ennakoitu näiden kahden teeman aihepiirejä kokonaisvaltaisesti vaihemaakuntakaavan luonnoksen valmistelutyössä. Vaihemaakuntakaava on oivaltaen nimetty Elonkirjoksi ja energiaksi.

Runsaista valmisteluaineistoista etenkin maatuulivoiman päivitetty taustaselvitykset ovat erittäin mielenkiintoisia ja kattavia. Ne tulee päivittää Varsinais-Suomen liitossa niin ikään ja Pirkanmaan jäsenystapoja tullaankin tutkimaan selvitystemme taustatyönä. Varsinais-Suomen liitossa pohditaan, että jatkotyöskentelyssä muitakin nousevia energiamuotoja olisi mahdollisesti hyvä tutkia hieman lisää tai päivittää taustaselvityksissä – esimerkiksi teollisen mittakaavan aurinkovoiman sijoittumista, josta Pirkanmaalla on tehty esiselvitys ajoissa jo 2016. Hajautetun energiantuotannon huomioimista on Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaluonnoksessa asianmukaisesti nivelletty maa- ja metsätalouden sekä teollisuusalueiden määräykseen.

Luonnon monimuotoisuuden ja siniviherluonnon kannalta arvokkaat alueet on huomioitu omilla kehittämisperiaatemerkinnöillään, ja taustaselvitykset ekologisesta verkostosta on päivitetty. Kyseisten merkintöjen määräykset ja kehittämissuosituksot ovat kuitenkin hivenen varovaisia. Omiin kokemuksiimme peilaten Varsinais-Suomen liitto kannustaa Pirkanmaan suunnitteluryhmää pohtimaan merkinnäksi suunnittelumääräystä kehittämissuosituksen sijaan luonnon monimuotoisuuden ja siniviherluonnon huomioimisessa. Suunnittelumääräysten vaikuttavuus siihen, että aiheet huomioitaisiin huolellisesti maakuntakaavaa tarkentavilla suunnittelutasoilla, olisi sitovampaa. Lähivirkistykseen ja kaupunkiluonnon monimuotoisuuden huomioiminen on vaihemaakuntakaavan luonnoksessa nivelletty hyvin esimerkiksi keskustatoimintojen alueiden määräykseen.

Pirkanmaan vaihemaakuntakaava Elonkirjo ja energia on ajankohtaisista ja haastavistakin aiheista huolellisesti valmisteltu ja selkeästi esitetty maakuntakaavaluonnoksen kokonaisuus.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 56

Lausunto Fingridin lunastuslupahakemuksesta voimajohdon uusimisesta Huittisten ja Forssan välillä

VSLDno-2023-354

Valmistelija / lisätiedot:

Kristina Karppi

kristina.karppi@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija

Liitteet

1 Liite1 Huittinen Forssa voimajohtolinja kartalla.pdf

2 Liite2 esimerkkiote johtoalueen muutoksista.pdf

3 Liite3 taulukko maa_ ja metsätaloudeeen muuttuvista pinta_aloista.pdf

Fingrid pyytää Varsinais-Suomen liitolta lausuntoa lunastuslupahakemuksesta koskien Fingridin 400 ja 110 kilovoltin voimajohdon uusimista Huittisten ja Forssan välillä 16.6. mennessä. Fingridin edustajan kanssa on sovittu siitä, että V-S liiton lausunto toimitetaan muutamaa päivää myöhemmin 19.6. kokousaikataulujen takia.

Fingrid rakentaa Huittisten ja Forssan sähköasemien välille uuden 400 + 110 kV voimajohdon vanhan sijalle ja rinnalle, pituudeltaan yhteensä 66,5 km. Nykyinen 110 kV voimajohto Kolsi-Forssa on rakennettu pääosin 1950-luvulla, ja se on tulossa teknisen käyttöikänsä päähän. Uusittava voimajohto sijaitsee Varsinais-Suomessa Loimaan kaupungin alueella yhteensä noin 30 km:n osuudella sekä muutoin Huittisten, Humppilan, Jokioisten ja Forssan alueilla Satakunnassa ja Kanta-Hämeessä. Uusi voimajohto sijoittuu lähes kokonaisuudessaan olemassa olevaan johtokäytävään, purettavan voimajohdon paikalle tai olemassa olevien voimajohtojen rinnalle. Voimajohto sijoittuu pääosin maatalousalueille, mutta linjauksella on myös metsätalousosuuksia. Johtoalue levenee lähes koko matkalta, ja sen vuoksi tarvitaan uusia lunastusoikeuksia. Johtoalueen kasvu vaihtelee linjauksen eri osuuksilla, vaihteluvälin ollessa noin 10-80 m.

Uudella voimajohtoyhteydellä vastataan sähkönsiirtotarpeiden kasvuun. Niitä kasvattaa erityisesti uusiutuvan energian sähköntuotanto sekä sähkökulutuksen keskittyminen eteläiseen Suomeen sekä teollisuuden ja liikenteen sähköistyminen. Voimajohtoyhteydellä varmistetaan kantaverkon käyttövarmuutta sekä mahdollistetaan entistä paremmat huolto- ja vikakeskeytykset. Lisäksi 400 kV yhteys vähentää merkittävästi sähkön siirrossa syntyviä energiahäviöitä.

Huittinen-Forssa voimajohtohankkeesta on toteutettu lakiin perustuva ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Yhteysviranomaisena toiminut Varsinais-Suomen ELY-keskus antoi YVA-selostuksesta perustellun päätelmän, jonka mukaan selostuksesta saa hyvän kokonaiskuvan hankkeesta ja sen merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta. Hanke on V-S

---

ely-keskuksen mukaan toteuttamiskelpoinen. Myös energiavirasto on myöntänyt hankkeelle hankeluvan.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa seuraavan lausunnon Fingridin lunastuslupahakemuksesta koskien Huittisten ja Forssan välisen voimajohdon uusimista, Fingridin asianumero VN/18624/2022

Voimajohdon uusimishanke on Varsinais-Suomen maakuntakaavan mukainen. Johtolinjauksella on merkintä perusparannettava suurjännitelinja, ja se on tarkistettu viimeisimmässä Luonnon arvojen ja varojen vaihemaakuntakaavaprosessissa. Lisäksi Varsinais-Suomen liitossa pidetään tärkeänä sitä, että Fingrid varautuu verkkojen osalta energiamurroksen etenemiseen uusiutuvan energian tuotannon ja kulutuksen sähköistymisen takia.

Voimajohtohankkeella on vähäisiä haitallisia vaikutuksia yksittäisten maa- ja metsätaloustoimijoiden kannalta osuuksilla, joilla voimajohtoalue levenee pelto- tai metsäalueille, kuten YVA-selostuksessa todetaan: Uutta pelto- ja metsäalaa jää johtoalueelle melkein kaikilla reittiosuuksilla. Uusi voimajohto sijoittuu kuitenkin pääosin nykyisten voimajohtojen yhteyteen, joten kokonaisuudessaan haittavaikutus on vähäisempi kuin mikäli johto sijoitettaisiin uuteen maastokäytävään. Osalla hankealueesta pelto- ja metsäalaa vapautuu myös muuhun käyttöön, kun Kolsi-Forssa 110 kilovoltin voimajohto puretaan omasta maastokäytävästään ja siirretään yhteispylväisiin uuden 400 kilovoltin voimajohdon kanssa. Myös pylväiden ja tukivaijereiden määrä vähenee, mikä vähentää maanviljelylle aiheutuvia haittoja. Johtoalue ei estä peltoviljelyä, koska viljelyalasta menetetään vain pylväsalat. Voimajohtopylväät ja niiden tukirakenteet voivat kuitenkin vaikeuttaa maataloustöitä ja lisätä rikkakasvien leviämistä.

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto katsoo, että voimajohdon uusimishanke on perusteltu, asianmukaisesti valmisteltu sekä maakuntakaavan mukainen. Jaosto puoltaa Fingridin lunastuslupahakemusta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 57

Lausunto Salon Hirsjärven ranta-asetmakaavanmuutoksen ja kumoamisen luonnoksesta

VSLDno-2023-355

Valmistelija / lisätiedot:
Heikki Saarento
heikki.saarento@varsinais-suomi.fi
suunnittelujohtaja

Salon kaupunki pyytää lausuntoanne Salon Hirsjärven ranta-asetmakaavanmuutoksen ja kumoamisen luonnoksesta. Lausunto pyydetään antamaan sähköisesti osoitteeseen Salon kaupunki, Maankäyttöpalvelut / kaavoitus, kirjaamo@salo.fi viimeistään 16.6.2023 mennessä.

Suunnittelualue sijaitsee Salon kaupungissa, Vilikkalan kylän pohjoispuolella, noin 17 kilometriä itään päin Salon keskustasta ja on pinta-alaltaan yhteensä noin 26,2 hehtaaria. Alueen pohjoisosassa sijaitsee vanha tilakeskus ja myös alueen eteläosassa on rakennuksia, muutoin suunnittelualue on Hirsjärven ranta-alueen metsää ja osin peltoaluetta. Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja. Maakuntakaava ohjaa asemakaavoitusta.

Ranta-asetmakaavan muutoksen tarkoituksena on siirtää toteutumattomia rakennuspaikkoja etäämmälle radasta sekä tutkia tilakeskukselle osoitettua rakennusoikeuden määrää. Ranta-asetmakaavan osittaisen kumoamisen tarkoituksena on mahdollistaa Espoo-Salo -oikoradan sijoittuminen laadittavana olevan ratasuunnitelman mukaisesti alueelle.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto päättää antaa Salon Hirsjärven ranta-asetmakaavanmuutoksen ja kumoamisen luonnoksesta seuraavan lausunnon.

Helsinki–Turku nopea ratayhteys on merkittävä ja keskeinen osa Etelä-Suomen rataverkkoa ja sen kehittämistä. Euroopan unionin rajat ylittävään TEN-T-ydinverkkokäytävään kuuluvalla yhteysvälillä on strateginen merkitys Suomen liikennejärjestelmässä. Hanke tukee osaltaan Etelä-Suomen kilpailukyvyyn parantamista. Alueiden välisellä verkottumisella ja yhteistyöllä vahvistetaan alueiden kehittymistä ja toimintaedellytyksiä sekä yhdyskuntien vetovoimaa.

Uuden oikoradan yhdessä Turku–Salon kaksoisraiteen mahdollistama monimuotoinen junaliikenne paikallisjuna-asetmineen tulee palvelemaan laajaa joukkoa ihmisiä. Rata yhdistää maan suurimpia kaupunkiseutuja ja luo edellytykset kestäväälle ja yhtenäiselle

---

Etelä-Suomen kattavalle asunto- ja työmarkkina-alueelle. Pääkaupunkiseudun ja Turun ja Salon seutujen välisten matka-aikojen lyhenemien edistää kaupunkiseutujen asumis- ja työssäkäyntialueiden toiminnallista kytkeytymistä. Hanke tukee pitkällä aikavälillä myös Salon ja Lohjan välistä alueellisen junaliikenteen ja asemapaikkojen kehittämistä, radan varren maankäyttöä ja edesauttaa ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Asemakaavaluonnos on voimassa olevan maakuntakaavan ja sen tavoitteiden mukainen.

Varsinais-Suomen liitto puoltaa asemakaavan hyväksymistä nopealla aikataululla.

Asemakaavalla turvataan pitkäjänteisen hyvin edenneen Helsinki–Turku-yhteysvälin suunnittelun jatkuvuus, käynnissä olevien ratasuunnitelmajärjestelmien eteneminen ja varmistetaan hankkeen EU-rahoituksen edellyttämä suunnitteluvalmius.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 58

Lausunto Green North Energy Oy:n vihreän vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VSLDno-2023-363

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Juvonen

timo.juvonen@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija

Liitteet

1 Liite Green North Energy Oy YVA-ohjelma.pdf

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa Green North Energy Oy:n vihreän vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 24.7.2023 mennessä.

Green North Energy Oy suunnittelee vihreän vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitoksen rakentamista ja toiminnan käynnistämistä Naantalissa. Tuotantolaitos sijoittuu Naantalın sataman idänpuoliselle teollisuusalueelle. Tuotantolaitoksen toiminta koostuu vetykaasun ja nestemäisen, vedettömän ammoniakkin valmistuksesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kuljetukset toteutetaan maa-, raide- tai vesiteitse. Ammoniakkin tuotannon kuljetus laitokselta tulee tapahtumaan ensi sijassa laivalla satamasta ja sen laivaan lastaamiseen käytetään putkia.

Laitoskokonaisuuteen kuuluvat elektrolyysi- ja ammoniakkilaitos sekä vety- ja ammoniakkiparastot. Vihreän ammoniakkin tuotannossa käytettävä vety on tarkoitus tuottaa vihreällä sähköllä laitoksen yhteydessä. Ammoniakkin ja vedyn lisäksi laitoksessa tuotetaan ammoniakkin tuotantoprosessin vaatimaa typpikaasua. Prosessin sivutuotteina syntyy myös happea ja argonia.

Ammoniakki on tarkoitus varastoida 15 000 tonnin varastossa, joka vastaa yhden ammoniakkin kuljetukseen tarkoitetun säiliöaluksen lastauskapasiteettia. Vedyn tuotanto on mitoitettu siten, että 81 tonnin vetyvarastoa voidaan käyttää ammoniakkin tuotantoon sähkön hinnan vaihtelujen aikana.

Hankkeella on kolme toteutusvaihtoehtoa:

0-vaihtoehdossa hanketta ei toteuteta eli suunnittelualueelle ei rakenneta tuotantolaitosta.

Vaihtoehdon 1 mukaan alueelle perustetaan vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitos, jossa voidaan tuottaa enintään 45 000 t/a vetyä ja siitä edelleen 210 000 t/a ammoniakkia.

Vaihtoehdossa 2 vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitokset ovat eriytetty eri alueille, mutta kapasiteetti pysyy samana.

<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/green-north-energy-oy-vihrean-vedyn-ja-ammoniakin-tuotantolaitos-naantali>

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto päättää antaa Green North Energy Oy:n vihreän vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Green North Energy Oy:n vihreän vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laaja, kattava ja monipuolinen. Siinä on tunnistettu keskeiset asiat, jotka tullaan tutkimaan ja arvioimaan.

Hankealue sijoittuu Varsinais-Suomen maakuntakaavayhdistelmässä T-merkitylle teollisuustoimintojen alueelle. Kaavamääräyksen mukaan alue on tarkoitettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävään teollisuus-, varasto- ja vastaavaan käyttöön. Laajemmin hankealue ja sen ympäristö kuuluu teollisuuden ja logistiikan kehittämisen kohdealueeksi määritellyllä alueella. Hankealueen länsipuolella sijaitsee LS-merkitty satama-alue ja luoteispuolella V-merkitty virkistysalue.

Hanke toteuttaa maakuntakaavaa ja sen tavoitteita. Lisäksi hanke toteuttaa myös Varsinais-Suomen maakuntastrategiaa ja ilmastotiekarttaa tuomalla edistyksellistä vihreää teknologiaa fossiilittomien synteettisten raaka-aineiden tuotantoon.

Hankealue sijaitsee alueen maankäyttöä ohjaavien lainvoimaisten Naantalin yleiskaavan ja asemakaavan teollisuusalueella ja toteuttaa kaavojen kaavamääräyksiä.

Varsinais-Suomen liitto toteaa arviointiohjelman olevan riittävä ja perehtyvän arvioinnin tuloksiin arviointiselostuksen valmistuttua.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 59

Lausunto Turun raitiotien yleissuunnitelmasta Satama–Varissuo

VSLDno-2023-373

Valmistelija / lisätiedot:

Salla Murmann, Heikki Saarento

salla.murmann@varsinais-suomi.fi, heikki.saarento@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija, suunnittelujohtaja

Turun kaupunginhallitus on pyytänyt päätöksenteon tueksi Varsinais-Suomen liiton lausuntoa Turun raitiotien yleissuunnitelmaan Satama–Varissuo liittyen. Kirjalliset lausunnot tulee toimittaa 22.6.2023 mennessä liikennesuunnittelu@turku.fi.

Yleissuunnitelmaan voidaan tehdä lausuntojen perusteella täydennyksiä ennen kaupunginhallituksen syksyn 2023 päätöksentekoa toteutussuunnittelupäätöstä koskien. Tällöin päätetään myös raitiotien reitistä.

Kaupunginvaltuusto tekee lopullisen investointipäätöksen raitiotien toteutussuunnitelman, tarkentuvien vaikutusarvioiden ja vahvistuneen kustannusarvion perusteella. Toteutussuunnitelmien rinnalla laaditaan tarvittavat asemakaavanmuutokset ja katusuunnitelmat. Tämän hetken arvion mukaan investointipäätös voisi ajoittua loppuvuodelle 2025.

Nyt laadittu yleissuunnitelma välille Satama–Keskusta–Varissuo jatkaa ja täydentää aiempia vuonna 2015 valmistunutta Turun raitiotien yleissuunnitelma ja 2019 valmistunutta Turun raitiotien yleissuunnitelman tarkennusta. Yleissuunnitelma parantaa raitiotien toteutussuunnittelunvalmiutta.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu kolmea linjausvaihtoehtoa keskustassa Rautatientorin ja Kauppatorin välisellä osuudella. Keskustassa raitiotie voi kulkea joko Eerikinkadun ja Humalistonkadun kautta (VE1) tai vaihtoehtoisesti Kauppiaskadun, Maariankadun, Aninkaistenkadun, Matkakeskuksen ja Läntisen Pitkätien kautta (VE2). Lisäksi on tarkasteltu linjausvaihtoehtoa, jossa linja haarautuu siten, että joka toinen raitiotievuoro kulkee

Varissuolta Eerikinkadun ja Humalistonkadun kautta Satamaan ja joka toinen raitiotievuoro Kauppiaskadun, Maariankadun ja Aninkaistenkadun kautta Matkakeskukselle (VE3).

Satama–Varissuo-raiotien reitiksi suositellaan linjausta, joka kulkee Satamasta Humalistonkatua Kauppatorille päätyen Varissuolla Pelttarinkadulle (VE1). Tuomiokirkon kohdalla suositellaan Uudenmaankatu–Hämeenkatu-reittiä kulkevaa linjausta. Raitiotien varikko on suunniteltu Iso-Heikkilään Kiertotähdentien päähän.

Raitiotie on osa seudullisen liikennejärjestelmän kehittämistä. Tiheävuoroiset runkobussilinjat ja raitiolinjat yhdistyvät joukkoliikenteen tärkeimmissä solmupisteissä Kauppatorilla, matkakeskuksessa ja Kupittaaan asemalla toisiinsa. Raitiotie yhdistyy

näiden lisäksi maakunnalliseen ja valtakunnalliseen liikennejärjestelmään matkustajasataman sekä tavoiteverkossa lentoaseman ja alueellisen junaliikenteen kautta. Matkaketjut paranevat muun muassa kehärunkolinjan ja liityntäliikenteen kehittämisen myötä.

Otteita Turun raitiotiehankkeen esittelysivuilta (www.turku.fi/raitiotie):

Raitiotie on kokonaisvaltainen kaupunkikehityshanke, joka määrittää Turun ja kaupunkiseudun kehitystä vuosikymmenien päähän. Raitiotie tuo ennakoitavuutta ja vahvistaa luottamusta Turun alueen pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Turun raitiotie yhdistyy kaupungille tärkeisiin strategisiin tavoitteisiin ja hankkeisiin, kuten Tiedepuistoon, keskustan kehittämiseen, merellisyyteen ja Tunnin junaan. Se toteuttaa kaupungin ilmastotavoitteita muuttamalla kulkutapajakaumaa ja tiivistämällä kaupunkirakennetta.

Raitiotie on osa yleiskaavan joukkoliikenteen laatuikäväverkostoa ja siten keskeinen osa Turun liikennejärjestelmää.

Raitiotietä on verrattu yleissuunnitelmassa runkobussijärjestelmään. Infrastruktuuri-investointien suuruudeksi on arvioitu runkobussijärjestelmässä 95 miljoonaa euroa ja raitiotiellä Satama–Varissuo 333 miljoonaa euroa. Valtion osuudeksi raitiotien infrastruktuuri-investoinneista on oletettu 30 %. Raitiovaunujen hankintakustannus 39 miljoonaa euroa on laskelmissa kuoletettu liikennöintikustannusten yhteydessä.

Raitiotie vastaa arvioiden mukaan runkobussivaihtoehtoa paremmin asetettuihin tavoitteisiin kaupungin kilpailukyvyyn, kasvun ja vetovoiman, kestävän kaupunkirakenteen, sujuvan liikennejärjestelmän ja houkuttelevan joukkoliikenteen sekä kaupungin asukkaiden viihtyvyyden ja hyvinvoinnin osalta.

Raitiotie on strateginen tulevaisuuden investointi, joka vauhdittaa kaupunkikehitystä. Raitiotie tuo ennakoitavuutta ja vahvistaa luottamusta Turun alueen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Muun muassa Tampereella kaupunkikehitys raitiotien varrella on ollut odotettua nopeampaa. Mikäli Satama–Varissuo-raitiotien tuoma lisäkasvu Turussa olisi 10 000–15 000 asukasta, voisi raitiotie alustavan laskelman perusteella olla kuntatalouden näkökulmasta kannattavampi vaihtoehto. Laskelmat tulevat tarkentumaan suunnittelun seuraavissa vaiheissa.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto päättää antaa Turun raitiotien yleissuunnitelmasta Satama–Varissuo seuraavan lausunnon.

Turun raitiotien suunnittelu on ollut pitkäjänteistä ja tavoitteellista. Aiempia Turun raitiotien vaiheita täydentävä Satama–Varissuon yleissuunnitelma on korkealaatuinen suunnittelukokonaisuus, jonka yhteydessä tehdyt laaja-alaiset selvitykset on laadittu huolella eri vaihtoehtoja yksityiskohtaisesti puntaroiden.

Vastaukset esitettyihin kysymyksiin:

1. Miten näette raitiotien vaikuttavan Turun ja seudun kehitykseen muun muassa vetovoiman, kaupunkikehityksen ja liikkumisen osalta?

Turun raitioitien suunnitelma on voimassa olevien, Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035 -suunnitelmaa toteuttavien maakuntakaavan sekä Varsinais-Suomen ja Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja niiden tavoitteiden mukainen.

Raitiotie on ensisijaisesti kaupunkikehityshanke ja alueellinen paikallisjunaliikenne aluekehityshanke. Hankkeet tukevat toisiaan ja toteuttavat yhdessä Varsinais-Suomen aluerakenteen visiota kestävästä, koko maakunnan laajuisesta asunto- ja työmarkkina-alueesta, joka nopean Helsinki–Turku-junayhteyden avulla kattaa koko Etelä-Suomen alueen.

Raitiotie on koko kaupunkiseudun imagoon ja vetovoimaan vaikuttava investointi, jolla vahvistetaan siirtymää kestäviin kulkumuotoihin. Samalla nostetaan koko kaupunkiseudun ”varustetasoa” ja asemaa alueiden välisessä kansainvälisessä kilpailussa.

2. Kannatatteko raitiotien ensimmäisen vaiheen rakentamista Satama–Varissuoreitille suositellulla linjauksella?

Turun kaupunkiseudun raitiotien toteutuminen tulee sekä rahoituksen että päätöksenteon näkökulmista vaiheistaa. Raitiotie on ensisijaisesti kaupunkikehityshanke, minkä vuoksi on tärkeää aloittaa toteutus reitillä, joka mahdollistaa uusien, kestävään liikkumiseen tukeutuvien kaupunkikehityshankkeiden toteuttamisen.

Turun ratapihan, matka- ja elämyskeskuksen sekä raitiotien kehittämistä tulisikin vahvemmin ohjata yhtenä, toisiinsa integroituvana suunnittelukokonaisuutena. Em. syystä matkakeskuksen kautta ja Läntistä Pitkäkatua kulkeva, vaihtoehtojen 1 ja 2 haarautuva yhdistelmä täydennettynä Logomon sillan ja Ajurinkadun päähän sijoittuvalla pysäkillä olisi ensimmäisessä vaiheessa paras vaihtoehto.

Tässä yhteydessä on syytä todeta, että uusittava sataman rautatieyhteys ei poista sataman raitiotieyhteyden tarvetta, koska raitiotie palvelee ennen kaikkea kaupunkiseudun sisäistä joukkoliikennettä ja raitiotielle erikseen määritettyjä kaupunkikehitystavoitteita.

3. Miten suhtaudutte raitiotien laajentamiseen seudulliseksi Turun naapurikuntiin?

Koko kaupunkiseudun kattava korkeatasoinen joukkoliikenne on Varsinais-Suomen maakuntakaavan ja liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoite. Suurin hyöty raitotieinvestoinnista saadaan siinä vaiheessa, kun hanke laajennetaan kaupunkiseudun rakennemallin ja alkuperäisen yleissuunnitelman mukaiseksi.

Seudulliset reitit kytkevät raitiotiejärjestelmän matkakeskuksen kautta vielä vahvemmin osaksi muuta joukkoliikennejärjestelmää.

4. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät keinot Turun seudun joukkoliikenteen ja Turun kaupunkiliikkumisen kehittämiseen seuraavan kymmenen vuoden aikana ja pidemmällä aikavälillä?

Varsinais-Suomen ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikenteen tavoitteet ja toimenpiteet on kuvattu liikennejärjestelmäsuunnitelmissa. Lisäksi MAL-sopimukseen 2020–2023 on kirjattu kaupunkiseudun kuntien ja valtion yhdessä sovitut tavoitteet ja toimenpiteet. Tärkeimmät keinot Turun kaupunkiseudulla ovat matkakeskuksen, runkobussilinjaston ja raitiotien toteuttaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen kaikkia liikennemuotoja ja palveluiden kestävää saavutettavuutta tukevalla tavalla.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 60

Suunnittelujohtajan lausunto YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamistarpeesta Caruna Oy:n Naantalinsalmi-Uusikaupunki välisen 110 kV:n voimajohdon saneeraushankkeessa (VSLDno-2023-340)

VSLDno-2023-340

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Juvonen

timo.juvonen@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamistarpeesta Caruna Oy:n Naantalinsalmi-Uusikaupunki välisen 110 kV:n voimajohdon saneeraushankkeessa 8.6.2023 mennessä.

Lausuntojaosto on lausunut 27.3.2023 puoltavasti itse hankkeesta ja todennut, että voimajohdon saneeraussuunnitelma on huoltovarmuuden kannalta perusteltuna, ja että se on voimassa olevan maakuntakaavayhdistelmän mukainen. Hankkeen perustiedot kuvataan tuolloisessa lausunnossa seuraavasti:

Caruna oy:n saneeraussuunnitelma koskee Naantalinsalmen ja Uudenkaupungin välistä 110 kilovoltin voimajohtoa, pituudeltaan yhteensä 50 kilometriä. Voimajohto on tullut teknisen käyttöikänsä päähän, ja sen siirtokapasiteettia on tarpeen nostaa lisääntyvän sähkönkäytön sekä huoltovarmuuden takia. Voimajohto uudistetaan pääosin nykyisen johtolinjan paikalle, eivätkä johdon korkeus ja johtoalueen leveys muutu Karvetin-Vantontien haaraa lukuun ottamatta. Nykyinen, alkujaan 1960-luvulta peräisin oleva voimajohto on puurakenteisissa pylväissä. Saneerauksessa pylvääit korvataan teräsputkirunkoisilla. Suunnitelmaan kuuluu myös Karvetin-Vantontien haarajohdon saneeraus Naantalissa, pituudeltaan yhteensä 900 metriä. Karvetin-Vantontien haarassa Carunan voimajohdolle tehdään uudet, omat teräsputkirunkoiset pylvääit nykyisten, Naantalin Energian omistamien yhteispylväiden viereen.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Johtolinjauksen luonto-, ympäristö ja kulttuuriperintöarvot on asianmukaisesti esitetty hankkeen suunnitteluvaiheen ympäristöselvityksissä. Lisäksi hankkeen vaikutuksista on pyydetty lausunnot luonnonsuojelun (Metsähallitus) ja kulttuuriperinnön osalta (Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo).

Voimajohto saneerataan pääosin nykyiselle sijainnilleen, joten hankkeesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ennen muuta rakentamisen aikaisia haittoja. Rakentamisen aikaisille häiriöille on suunniteltu hallintatapoja. Saneerattavalla linjauksella sijaitsee yksi metsähallituksen suojelualue, mutta metsähallitus on lausunnossaan todennut, ettei YVA-menettelyä tarvita vaan suojelukohde voidaan huomioida muutoin ja ohjeistanut asiassa.

Aiemmassa maankäyttöjaoston lausunnossa esitettiin, myös että Karvetin-Vantontien haaran osuuden ympäristöselvitys olisi hyvä päivittää ajan tasalle linjauksen tarkan

---

sijainnin ja kaavatilanteen osalta. Uudessa lausuntoaineistossa päivityksiä ei vielä oltu tehty, toisin kuin hankkeen 49 km pitkän pääosuuden ympäristöselvityksessä, joten Karvetin-Vantontien haaran ympäristöselvityksen ajantasaistamista toivotaan edelleen.

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että kyseessä olevalle hankkeelle ei ole tarvetta soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

§ 61

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheita Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen

Varsinais-Suomen liitto ei anna seuraavista lausuntopyynnöistä lausuntoa, koska liitolla ei ole niistä huomautettavaa eivätkä ne ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnittelun kanssa:

1. Kemiönsaaren kunta: Svartnäsin ranta-asemakaavanluonnos (331/27.4.2023)
2. Marttilan kunta: Marttilan keskustaajaman korttelin 134 asemakaavanmuutosluonnos (366/23.5.2023)
3. Naantalin kaupunki: Naantalin Nimetön-Patarauta-Renko ranta-asemakaavan muutos 2 (364/23.5.2023)
4. Naantalin kaupunki: Birgitan talon (Tullikatu 10) asemakaavamuutosehdotus II (381/1.6.2023)
5. Naantalin kaupunki: E18 Turun kehätie / Naantali asemakaava (382/1.6.2023)
6. Paraisten kaupunki: Korppoon Gyltön Dovre-Hagaplatån ranta-asemakaava (346 /11.5.2023)
7. Paraisten kaupunki: Jermo-Kurun ranta-asemakaavan osan muutos (347/11. 5.2023)
8. Paraisten kaupunki: Heisalan Björkuddenin ranta-asemakaava (351/11.5.2023)
9. Paraisten kaupunki: Nagu Distilleryn asemakaavanmuutosluonnos (395/8.6.2023)
10. Paraisten kaupunki: Kestikievarinkujan asemakaavanmuutosluonnos (396/8. 6.2023)
11. Paraisten kaupunki: Koivumäki-Mansikka-ahon asemakaava (397/9.6.2023)
12. Raision kaupunki: E18 Telakan liittymän asemakaavamuutosluonnos (348/11. 5.2023)
13. Raision kaupunki: E18 Krookilan liittymän asemakaavamuutosluonnos (349/11. 5.2023)
14. Raision kaupunki: Kotikoivun asemakaavanmuutosluonnos (382/1.6.2023)
15. Suomen ympäristökeskus SYKE: Ruotsin aluevesillä sijaitsevan Aurum-merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn osallistuminen (398/12.6.2023)
16. Uudenkaupungin kaupunki: Santtion korttelin 62 ja puistoalueen asemakaavanmuutos (360/22.5.2023)
17. Uudenkaupungin kaupunki: Metsähallituksen ranta-asemakaavanmuutos (361 /22.5.2023)
18. Väylävirasto: Loimaan tasoristeysturvallisuuden parantamisen ratasuunnitelma (353/16.5.2023)

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää ilmoittaa em. tahoille listauksen mukaisesti, ettei liitto anna asioista lausuntoa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

---

§ 62

Mahdolliset muut asiat

Päätös

Ei muita asioita.

---

§ 63

Kokouksen päättäminen

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 8.43.